

GRATISFESTIVALEN I STAVANGER ER TILBAKE:

– Her er det noe for alle!

Endelig kan Havnelangs invitere hele regionens befolkning om bord igjen. Festivalen er lastet med gammelt og nytt for både store og små – og alt er fortsatt helt gratis!

ANNONSØRINNHOLD: SCHIBSTED PARTNERSTUDIO

– Det er så godt å være tilbake!

De smiler stort, Nina Høiland og Katrine Hansen Johannessen i Stavangerregionen Havn.

Under koronapandemien måtte Havnelangs ta en ufrivillig pause, men lørdag 17. juni er festivalen endelig tilbake.

– Vi har tilrettelagt for familier og barn som vanlig, men det skal også være noe på programmet som fenger både foreldre og besteforeldre, understreker Høiland.

Går du havnelangs i Stavanger sentrum denne dagen - fra Strandkaiaen til Jorenholmen - vil du få et innblikk i det store mangfoldet av aktiviteter som skjer i en havn. Kanskje vil du bli overrasket?

– Folk forbinder oss mye med cruiseskip. De er veldig synlige i bybildet, men utgjør

bare en liten del av det vi holder på med, understreker Johannessen.

– Vi ønsker å vise innslag fra både det nye og det gamle, og håper Havnelangs kan få i gang historiefortellingen mellom generasjonene, legger hun til.

Men om historiene er helt sanne, er gjerne ikke så viktig..?

Akkurat det skal vi komme tilbake til. Men først tar vi en sving innom den mer moderne delen av vår maritime historie.

Forvirrende forkortelser

I år er alle de tre havneanleggene i regionen representert, med aktører fra Risavika og Mekjarvik til stede.

Det er kjekt å vise seg fram på en litt annen arena enn det de er vant med, synes daglig

leder Bengt Olav Gåsøy i GMC Marine Partner

– De færreste har vært på Mekjarvik og Buøy og sett hva vi holder på med. Da er det bra om vi kan ha med noe på Havnelangs som folk kan ta og føle på, som løfteutstyret vi bruker eller en av de digre kjettingløkkene til oppankring av plattformer og installasjoner.

Vet du ikke hva bokstavene GMC står for, er du neppe alene.

– Det høres kanskje mer internasjonalt enn det er, humrer Gåsøy, som kan komme med en aldri så liten fun fact fra Stavanger-firmaets oppstart på 70-tallet.

– Et av de første offshoreoppdragene fikk vi fordi vi ble forvekslet med General Motors Company. Men GMC er faktisk initialene til eier og grunnlegger Gunnar Magne Christensen.

Livet er fullt av tilfældigheter, men GMC

COMEBACK: Stavangers lengste festival er endelig tilbake etter en ufrivillig koronapause: 17. juni blir det igjen fullt av aktiviteter fra Strandkaiaen til Jorenholmen. FOTO: Stavangerregionen Havn

visste å ta vare på muligheten: I år kunne firmaet feire 50-årsjubileum.

Fremtidens løsninger

En annen solid havneaktør finner vi noen kilometer lengre sør: ASCO i Risavika. Firmaet har holdt til i Tananger siden 1995, hvor det tar hånd om oljereletert utstyr som blir kontrollert og pakket for å bli transportert ut til plattformene i Nordsjøen.

– Men det handler ikke bare om olje og gass. Vi har mange kommende prosjekter innenfor grønn energi, som havvind, hydrogen og ammoniakk, sier administrerende direktør Runar Hatletvedt engasjert.

– Ammoniakk?

– Ja, vi har stor tro på at ammoniakk vil ta over for diesel og bli det nye drivstoffet til fartøy. Forbrenner du ammoniakk, kommer det ut ren vandamp.

Nå håper Hatletvedt at flere tar turen bort til dem på Havnelangs for å høre mer om fremtidens løsninger.

Båttur til fortiden

Men for å forstå fremtiden, må man kjenne til fortiden. Det mener i alle fall daglig leder Kjetil Thu i Engøyholmen kystkultursenter.

– Det er utrolig bra at Havnelangs ikke bare vil vise fram imponerende elektronikk og det som er nytt. Stavanger må ta vare på sin egen historie. Det handler tross alt om identiteten til regionen og alle som bor her.

Han anbefaler alle å ta en båttur ut til Natvigs Minde. I dag forbinder kanskje de fleste øya med selskapeligheter som firmafester og brylluper. Men under Havnelangs kan du bli med inn i de gamle verkstedene og lære å lage ditt eget tau eller fiskesnøre - slik de gjorde det i gamle dager.

Øya har dessuten en litt mørkere historie.

– At Natvigs Minde var en karantenestasjon på 1800-tallet, er jo litt spesielt. I alle fall med

tanke på pandemien som har vært, sier Thu.

Da det var frykt for pest og kolera, måtte seilskutene ankre opp ute på øya. Og passasjerene fikk ikke sette beina sine i byen før helsemyndighetene mente de var friske nok.

– Det var elendige forhold. Og man kan godt se for seg at folk ble forbanna og sure. Det sies at på et tidspunkt holdt noen på å gjøre opprør der ute. Da skal politimesteren ha vendt kanonene på Skansen ut med Natvigs Minde og sagt at hvis de ikke roet seg ned, skulle «koleraen skytes ihjel».

Ekte gull og oppdiktete historier

Om dette faktisk skjedde, vet ikke Thu.

– Men historier trenger ikke være sanne for å være gode, humrer han.

Og på Natvigs Minde er det lett å drømme seg vekk. Da kaien i Stavanger begynte å bli for liten mot slutten av 1870-tallet, fant havnefogd Thomas Natvig på noe lurt for å øke kapasiteten: Holmene Lille og Store Plenting ble bundet sammen av en molo, bygd ut og fylt med ballast fra gamle seilskuter og mudder fra Vågen.

– I plenen ute på øya har vi funnet alt fra piper og gamle prydgjenstander til keramikk og kokekar. Det dyreste vi fant var en ganske stor klump av ekte gull!

– Hvem har mistet den? Hvor kommer den fra? Når vi får besøk av skoleelever, elsker de å fundere på mulige historier rundt hva som kan ha skjedd.

Kanskje har gullklumpen blitt til i en av bybrannene i Stavanger? Eller kan den ha havnet i mudderet i Vågen etter et skipsforlis?

Under innseilingen av årets Havnelangs er det heldigvis ingen skjær i sjøen. Bare en liten løs kanon på dekk.

– Ja, vi driver jo og sjekker værvarslinga hele tiden, innrømmer Høiland og Johannessen i Stavangerregionen Havn og ler.

– Men vi har bestilt sol, altså!

HAVNELANGS

Går av stabelen lørdag 17. juni i år - med havneaktiviteter for hele familien. Alt er gratis! Formålet med dagen er å vise fram alt som skjer i havnen og hvorfor den maritime sektoren er så viktig for både Stavangerregionen og Norge. Historiens første Havnelangs var i 2015. Nå er festivalen endelig tilbake etter pandemien. Stavangerregionen Havn venter i år mellom 12.- og 15.000 besøkende.

HAVNEAKTØR: – Det er kjekt å vise oss fram på en litt annen arena enn det vi er vant med, sier daglig leder Bengt Olav Gåsøy i GMC Marine Partner. FOTO: Bjarne Laastad/PYX

KARANTENESTASJON: Visste du at Natvigs Minde ble brukt som karantenestasjon i seilskutetida? FOTO: Stavanger byarkiv

– Det er utrolig bra at Havnelangs ikke bare vil vise fram imponerende elektronikk og det som er nytt. Stavanger må ta vare på sin egen historie.

Kjetil Thu, Engøyholmen kystkultursenter

HVA SKJER HAVNELANGS?

Av helt nye ting på programmet er den nye politibåten og havnas elektriske arbeidsbåt «EL-vis». Eller du kan gå om bord på et supplyskip fra Nordsjøen, den gamle brannbåten «Nøkk» eller alltid så populære «Elias»? Du kan se tollhundene i aksjon, bli med en dykker på jobb - eller se lokale politikere konkurrere i det mange synes politikere gjør best (å ro, altså). Se hva som lever under vann - eller teste ut gamle håndverkstradisjoner?

Scann QR-koden og sjekk ut hele programmet her